

ANGOLA OCH VÄRLDSFREDEN

Av Lt Col RONALD WARING

UNDER DET ATT Förenta Nationerna fortsätter sin ändlösa och meningslösa debatt och kräver att Portugal utan dröjsmål skall bevilja Angola och Moçambique oavhängighet, griper terrorismen i Angola omkring sig. När detta skrives har redan mer än 2 000 vita portugiser blivit bestialiskt mördade av terroristgrupperna, och antalet dödade bland svarta och färgade av portugisisk nationalitet är sannolikt mer än dubbelt så stort.

Det råder intet tvivel om att portugiserna i Angola togs med överraskning av terroristernas angrepp. De hade inte föreställt sig, att deras eget afrikanska folk, som tycktes leva på så god fot med européerna plötsligt skulle vända sig emot dem. De hade inte på allvar tagit lärdom av vad som hänt i Kenya — där det så ofta var just den gamle och avhållne trotjänaren, betraktad som en vän, ja mera, som en familjemedlem, som var den förste att öppna dörrarna för mau-mau-patrullerna.

När detta började hända i Angola, föreföll det portugiserna helt enkelt otroligt. Det gällde ju dessa afrikaner som de hade känt hela

sitt liv, som de hade vuxit upp tillsammans med, ett lyckligt och leende folk, ytterligt primitiva visserligen, men människor som man kunde lita på och betrakta som sina vänner. Det är sällsamt att så få portugiser — eller för den delen européer i Afrika över huvud — verkligen gjort klart för sig hur mycket som återstår av primitiv vildhet hos de svarta afrikanerna.

Innan den vite mannen kom levde afrikanerna i ett permanent tillstånd av krig mellan de otaliga stammarna. Segerrika stammar — sådana som zulu — utrotade sina fiender eller pressade ner dem i slaveri. Historien känner väl till de människooffer och de fast otroliga grymheter som tillämpades av afrikanska kungar och hövdingar — europeiska besökare kunde med egna ögon bevittna dem ännu under 1800-talet.

Sedan förhistorisk tid har de flesta afrikanska folk levt ett vilt och primitivt liv: den ena stammen angrep den andra, broder mördade broder, fäder åt sina egna barn vid kannibaliska orgier, trollkarlar begärde högar av blodiga lik för att blidka urskogens gudomligheter.

Varje dag präglades av den aldrig vikande skräcken för nya stamrader, våldtäkt, mord, plundring.

Kolonialförvaltningen har obestridligen gjort sig skyldig till många missgrepp — men det var samtidigt den europeiska kolonialismen som för första gången gav Afrika ett mått av trygghet, rättsordning och frihet från fruktan. Den medförde också sjukvård och hygien, början till en europeisk civilisation — men allt detta tillhör den allra senaste tidens historia. För två generationer sedan var en stor del av Afrika helt okänd, ännu i dag finns det vissa delar av kontinenten som är utforskade.

Europa har varit civiliserat i två tusen år — Medelhavsländerna ändå mycket längre. Vägen har varit lång och svår, vi anser oss fortfarande ha långt kvar till vårt ideal av ett verkligt civiliserat samhälle. Hur långt bakom oss måste då inte Afrika befinna sig, en världsdelen som långsamt håller på att lyftas upp ur det mest primitiva barbari?

Allt för ofta låter vi lura oss av allsköns välmenande men dåligt informerade personer, som påstår att afrikanerna när allt kommer omkring är ungefär likadana som vi själva, och att om de bara får den nödvändiga utbildningen kommer de automatiskt att kunna inordna sig som medlemmar i ett civiliserat samhälle. Jag kommer ihåg den charmerande afrikanske student, som var kamrat med mig vid universitetet — en populär ung man,

intelligent, förnuftig, väluppfostrad. Han reste hem från universitetet till sitt eget land — för att döda sin farbror vid en särdeles motbjudande form av ritualmord, stammens gudar till ära.

Detta är i stort sett vad som har hänt i Angola. Portugiserna har varit i Angola i nästan fem hundra år, och känner landets invånare. Under århundradenas lopp växte en *modus vivendi* fram mellan europeer och afrikaner, den europeiska förvaltningen lät i stort sett afrikanerna sköta sig själva, inskränkte sig till att slå ner stamkrigen och införa lag och ordning. Undan för undan byggde man ut vägarna, införde industri och jordbruk — och utbildning för de infödda. Programmet fortskred långsamt, men det föreföll inte som om brådska var av nöden. Man måste uppmärksamma risken för en allt för snabb upplösning av stamstrukturen — liksom det enkla faktum att intill helt nyligen afrikanerna själva helt enkelt inte ville ha någon utbildning.

Den bildade afrikanen hade möjlighet att ägna sig åt vilket yrke han önskade, i enskild eller offentlig tjänst. Han accepterades som jämlike av de europeiska portugiserna. Det fanns ingen rasbarriär, och Angola liksom Moçambique utvecklades långsamt i riktning mot ett luso-afrikanskt samhälle, baserat på europeisk civilisation och med europeiska metoder inom jordbruk och industri. Processen gick långsamt — dels avsiktligt, därför

att det inte syntes finnas något särskilt skäl att driva på den, dels och framförallt av ekonomisk nödvändighet — Portugal är ett litet och fattigt land med endast nio miljoner invånare. Kostnaderna för att bygga bra vägar, skolor och sjukhus, och för att utveckla industri och jordbruk måste vara enorma i ett land som är nästan lika stort som halva Europa.

De europeiska portugiserna tyckte att de klarade sig bra tillsammans med afrikanerna. Vad de inte förstod var, att dessa svarta, som de betraktade som sina vänner, barnsliga kanske, ouppfostrade och primitiva, men i alla fall ett nöjt och vänligt folk — att just dessa afrikaner plötsligt skulle kunna gå till angrepp mot dem med en vild brutalitet, som man trodde tillhörde det förflutna.

Portugiserna insåg att de infödda inte var mogna för någon form av självstyrelse och dristade sig därför att motsätta sig diktaten i denna riktning från Sovjetunionen, det afroasiatiska blocket, t. o. m. från USA. Förnyade krav har framförts i FN att Portugal omedelbart skall bevilja Angola självständighet, det har påståtts att Portugals åtgärder i syfte att slå ner terrorn i Angola skulle innebära ett hot mot världsfreden. Det talas om att utsätta Portugal för ekonomiska sanktioner, om att FN skulle försöka tvinga Portugal att dra sig tillbaka från Angola och Moçambique. Trots det ständiga ro-

pet i FN på frihet åt dessa provinser kan det väl näppeligen betvivlas, att om detta verkligen genomfördes skulle läget omedelbart bli likadant som i Kongo, varvid endast närvaron av omfattande styrkor av FN-trupper skulle kunna förhindra ett blodigt krig mellan de rivaliserande stammarna. Underhållet av den nuvarande FN-styrkan i Kongo kostar över £ 100 000 om dagen — en börda som i förbigående sagt endast drabbar dem som är villiga att vara med och betala. Svenska, irländska och andra FN-soldater dödas i Kongos urskogar, landet har återvänt till ett tillstånd av anarki, där inbördeskrig, mord och kannibalism hör till ordningen för dagen. Det förefaller som om det afroasiatiska blocket och deras kommunistiska vänner skulle vilja se detta sakernas tillstånd utsträckt även till Angola och Moçambique.

FN har tillsatt en kommitté för att undersöka och avge rapport om de nuvarande förhållandena i Angola. Man måste dessvärre vänta sig, att denna rapport kommer att innehålla osanningar och förvrängningar; tilläventyrs kan det därför vara av något intresse att nämna vissa fakta.

Som förut påpekats var Portugal på intet sätt berett på utbrottet av terrorism, det fanns ytterst små militära styrkor i Angola, och än sämre stod det till med vapen och ammunition. Kommunikationerna inom landet är dåliga, i många områden obefintliga. Plantager och

byar ligger isolerade och den vita befolkningen lever utspridda över ett väldigt område i små grupper av 15–20 personer. Under det första skedet av upproret kom flertalet av terroristerna in i landet över gränsen till Kongo, slog ner på dessa isolerade bebyggelser och mördade deras innevånare, européer och afrikaner. Vältränade agitatorer sippade in över landet, utvalda afrikaner som genomgått specialutbildning i Prag, Warszawa eller Moskva. Medicinmännen samarbetade liksom i Kenya med terroristerna, bl. a. genom att utlova osårbarhet mot de vitas kulor. De förklarade för infödingarna, att alla vita skulle dödas eller jagas ut ur Afrika, och att därefter alla deras hus, farmer och ägodelar skulle tillfalla afrikanerna. De förespeglade en tillvaro när ingen afrikan skulle behöva arbeta, alla pengar i bankerna skulle delas ut bland folket — och allt som behövdes för att bringa detta tusenårsrike till stånd vore att döda de vita. Detta vore en lätt sak: de vita var få och hade inga vapen, afrikanernas mäktiga vänner Nkruma, Touré och Nasser skulle hjälpa till, Ryssland och Kina skulle skicka vapen och pengar, i Förenta Nationerna var det numera det afrikanska blocket som bestämde framtiden, t. o. m. USA hade inget annat att göra än att lyda dess order och alldeles nyligen hade amerikanerna också mycket riktigt röstat mot Portugal tillsammans med de afroasiatiska na-

tionerna och det kommunistiska blocket.

Uppvigglarna hade med sig vapen — automatvapen som belgierna hade lämnat efter sig i Kongo, dessutom tjeckiska och polska maskingevär. De medförde också pampiga uniformer för »ministrar», »statssekreterare» osv. Dessa utdelades till stamhövdingarna samtidigt som dessa utnämndes till höga poster i den nya »regering» som skulle träda till så snart de sista européerna hade avlivats eller fördrivits.

Efter endast några veckor befann sig hela norra Angola i öppet uppror, byar plundrades, européerna mördades och hackades i småbitar, farmarna brändes, band om flera tusen vilda afrikaner drog fram på landsbygden, mördande, brännande, plundrande. Mot denna terror stod de portugisiska säkerhetsstyrkorna nästan hjälplösa. Territoriet är ofantligt vidsträckt, kommunikationerna dåliga, och så snart trupperna visade sig försvann terroristerna in i urskogen eller bland det höga elefantgräset på savannerna. I detta land av berg, moras och urskog var flygplan av föga värde; stora band av terroristerna kunde ligga gömda i elefantgräset och veta att de var osynliga från luften. Det lilla som fanns av portugisiska trupper måste spridas ut så mycket som möjligt för att i varje fall ge något skydd åt isolerade byar och försvar åt de större centra. Små grupper av européer, angripna av vrålande horder av in-

födda, har visat talrika prov på desperat heroism: efter att ha gjort slut på ammunitionen har de vita i förtvivlat handgemäng med bajonetter, knivar och improviserade vapen lyckats att slå tillbaka numerrätt enormt överlägsna angriparsstyrkor. I vissa fall har de vita belägrats i flera dagar — stundom har hjälp inte hunnit fram i tid, och då har förekommit scener av så obeskrivlig brutalitet och vild, primitiv grymhet att det är kväljande att erinra om dem. Kvinnor våldtagna och mördade, gravida kvinnor långsamt söndersågade inför sina mäns ögon, människor fastbundna vid träd med sina egna tarmar, tortyr av en form alltför motbjudande att berätta om, åtföljd av orgier av kannibalism. Jag känner själv ett fall då för ett par veckor sedan en militärpatrull överraskade ett band terrorister, dödade några och drev de andra på flykten. De flyende lämnade kvar en tunna de burit med sig. Vid undersökning visade sig denna innehålla ett förråd av armar, ben, händer och fötter av europeiska barn, medförda i saltat skick som reservproviant. Det är till dessa människor FN vill ge »oavhängighet», »självbestämmanderätt» och »demokrati». Det är fast otroligt att s. k. ansvariga politiker kan gripas av så uppenbart vanvett.

Portugal har givetvis så skyndsamt som möjligt transporterat trupper, flygplan, vapen och ammunition till Angola. Militärpatrul-

ler är varje dag i strid med terroristgrupperna. Säkerhetsstyrkor garnisioneras i städer och byar, kaffeskörden bärgas under beskydd av militära bevakningskedjor. Det är detta Portugals uppträdande som enligt FN utgör »ett hot mot världsfreden» — även USA röstade för denna resolution. Det är karaktäristiskt att samma FN-session »av tidsskäl» måste avstå från att diskutera det ryska undertryckandet av den ungerska revolten.

Det finns ovedersägliga bevis för att en del av terroristerna har utbildats av ghanajiska trupper. Det är känt att för närvarande en armé av »frivilliga» tränas i Ghana, och för en tid sedan levererades i en hamn i Ghana en rysk skeppslast om flera tusen ton krigsmateriel för att utrusta denna styrka, som snart kommer att överföras till Angola.

Terroristerna är redan beväpnade med maskingevär och kulsprute-pistoler. Några »officerare» från den algeriska FLN, som fungerat som instruktörer hos upprorsstyrkorna, har tagits till fånga. Det är känt att bland terroristerna också befinner sig ett antal europeiska rådgivare och experter på guerillakrigföring, men när detta skrives har ännu ingen av dem blivit infångad.

På flera håll utomlands har man arrangerat protester, även i Storbritannien och USA, som högljutt fördömer portugiserna för att »mörda försvarslösa afrikaner i

Angola». Över hela jorden skyndar radikala politiker till för att förena sina röster med kommunisternas och afroasiaternas i fördömandet av Portugal, vars uppträdande för att skydda sina medborgares liv och egendom i Angola påstås innebära »ett hot mot världsfreden».

Den förryckta värld Alice upptäckte i Wonderland synes klok och förnuftig i jämförelse med Förenta Nationerna av i dag, där sanning blir lögn och lögn sanning, där det kallas »aggression» att försvara sig mot angrepp från barbariska vildar, och där mord och kannibalism betraktas som utslag av »en hjältemodig kamp för friheten mot det koloniala förtrycket».

Den marockanske generalen Kettani utropade skräckslagen inför excesserna i Kongo: »Hur är det möjligt att någon kunnat inbilla sig att

dessa människor var redo för självstyrelse?» Den sortens uttalanden är inte populära; generalen återkallades hastigt.

Under det att Ghana och andra afrikanska stater utbildar frivilliga för terrorism och uppror i Angola, under det att skeppslaster av vapen strömmar in från Sovjetunionen och Tjeckoslovakien, under det att de kommunistiska utbildningsanstalterna bakom järnridån levererar tusentals afrikanska agitatorer, och under det att horder av vildar slaktar och torterar de vita i Angola med obeskrivligt, primitivt raffinemang — medan allt detta äger rum samlas Förenta Nationerna och fördömer högtidligen *Portugal* för att genom sitt handlande äventyra världsfreden! Kan historien uppvisa ett mera drastiskt exempel på fullständigt vanvett?